

1526ko Bizkaiako Foru Berri edo Erreformatuaren Onespenaren 500. Urteurrena Ospatzekoa

2026ko urtarrilak 22-23,
Bizkaiko Batzar Nagusien egoitza, Hurtado de Amezaga kalea 6, Bilbo

XXIV Iura Vasconiae Fundazioaren Sinposioa

Bizkaiak Foru Berriaren onarpenaren 500. urteurrena ospatuko du 2026an. Testu juridiko ohoragarri horretan nabarmentzekoa da jaurerriari emandako autonomia zabala, eta herritarrek oso goiz eskuratu zutela berdintasun juridikoa, kaparetasun unibertsalaren bidez. Bizkaitarrek lurraldearen gobernu-istantzia guztietan parte hartu zuten eta askatasun kolektibo eta indibidualen sistema zabal eta berezi bat baliatu ahal izan zuten. Bestalde, komunitateak,

Goi Erdi Aroan jada, jaun erregearekin itun publiko harremana izan zuen, elkarrekiko juramentu batek bermatzen zuena. Foru-sistemak XIX. mendea ondo aurreratu arte iraun zuen.

Foruan oinarritzen zen erregimena miretsia izan zen Espainian bezala European ere, eta Euskal Herriko alderdi horretako komunitatearen izatasun politikoa taxutu zuen.

Lehen JARDUNALDIA: Urtarrilak 22, Osteguna

AURKEZPENA

9:15-9:30

Ana Otadui Biteri, *Bizkaiko Batzar Nagusietako lehendakaria.*
Roldán Jimeno Aranguren, *Iura Vasconiae fundazioko lehendakaria.*

I. SARRERA

Moderatzailea: Roldan Jimeno Aranguren, *Zuzenbidearen Historiako katedraduna, NUP*

9:30-10:00

Bizkaiko Jaurerriko egoera ekonomiko eta soziala Erdi Aroaren amaieran eta Aro Modernoaren hasieran.

José Ángel ACHÓN INSAUSTI
Historiako katedraduna, Deustuko Unibertsitatea

10:00-10:30

Bizkaiko Forua: haren interpretazioa eta "ulertzea" zuzenbide publikoko eta pribatuko doktrina juridikoan.

Jon ARRIETA ALBERDI
Zuzenbidearen Historiako katedraduna, EHU

10:30-11:30

Bizkaiko Jaurerriaren eta Zuzenbidearen jatorri mitikoak. Ikuspegi konparatua.

10:30-10:50

Bizkaia

Amaia ÁLVAREZ BERAESTEGUI
Zuzenbidearen Historiako irakasle kontratatu iraunkorra, NUP

10:50-11:10

Katalunia

Tomás DE MONTAGUT I ESTRAGÉS
Zuzenbidearen Historiako katedraduna, Pompeu Fabra Unibertsitatea

11:10-11:30

Nafarroa eta Aragoi

Jesús MORALES ARRIZABALAGA
Zuzenbidearen Historiako irakasle titularra, Zaragozako Unibertsitatea

11:30-12:00

Pausa

Moderatzailea: Carlos Garriga Acosta, *Zuzenbidearen Historiako katedraduna, EHU*

12:00-12:30

Bizkaiko Zuzenbidearen Erdi Aroko aurrekariak.

Remedios MORAN MARTÍN
Zuzenbidearen Historiako katedraduna, UNED

12:30-13:00

Bizkaiko Foruaren kaparetasun unibertsala Jaurerriatik kanpo aplikatzea.

Alberto ANGULO MORALES
Historia Modernoko irakasle titularra, EHU

II. LANKETAKO AKTOREAK

13:00-13:30

Jaurerria komunitatearen eta jaun edo erregearen arteko itun iraunkorraren adierazpen gisa. Jaun- edo errege-zinak, 1526ko Bizkaiko Foruaren funtsezko osagai gisa.

Gregorio MONREAL ZIA
Zuzenbidearen Historiako katedradun emeritua, NUP

Moderatzailea: Javier García Martín, *Zuzenbidearen Historiako irakasle titularra, EHU*

16:00-16:30

Bizkaiko komunitatearen ordezkari-tza-sistema, Foruaren eta ohiturazko zuzenbidearen arabera.

María Rosa AYERBE IRIBAR
Zuzenbidearen Historiako irakasle titularra, EHU

16:30-17:00

Emakumeen posizio juridikoa Bizkaiko zuzenbide pribatuan.

Leire IMAZ ZUBIAUR
Zuzenbide Zibileko irakasle titularra, EHU

III. FORU ERREFORMATUA ONESTEA

17:00-17:30

Bizkaiko Foru Erreformatu edo Berria sortzeko prozesua.

Mikel LIZARRAGA RADA
Zuzenbidearen Historiako irakasle laguntzaile doktorea, NUP

17:30-18:00

Pausa

IV. FORUAREN LURRALDE-, PERTSONA- ETA DENBORA-APLIKAZIOKO EREMUA

Moderatzailea: Jon ARRIETA ALBERDI, *Zuzenbidearen Historiako katedraduna, EHU*

18:00-18:30

Foruaren lurralde- eta pertsona-aplikazioa.

Iván PASTORIZA MARTÍNEZ
Zuzenbidearen Historiako irakasle atxikia, EHU
José Luis IRIARTE DE ÁNGEL
Nazioarteko Zuzenbide Pribatuko katedraduna, NUP

18:30-19:00

Foru Berriaren diakronia. Bizkaiko ordenamendu juridikoaren aldiak, edizioei eta tokiko doktrinari erreparatuta (1526-1876/1959).

Imanol MERINO MALILLOS
Zuzenbidearen Historiako irakasle atxikia, EHU

19:00-20:00

KOMUNIKAZIOAK AURKEZTEA

Bigarren JARDUNALDIA: Urtarrilak 23, ostirala

V. 1526KO FORUAREN BATERATASUN- ETA KONPARAZIO-ZIRKULUAK

Moderatzailea: Tomás de Montagut i Estragés, *Zuzenbidearen Historiako katedraduna, Pompeu Fabra Unibertsitatea*

9:00-9:30	Foru Berri edo Erreformatuaren eta garaiko edo aurre-aurreko edo ondo-ondoko aldiko Bizkaiko beste ohiturazko zuzenbideko corpus batzuen arteko azterketa konparatua.	Itziar ALKORTA IDIAKEZ <i>Zuzenbide Zibileko irakasle titularra, EHU</i>
9:30-10:00	Summa divisio ius publicum-ius privatum Bizkaiko Foru Berrian.	Juan Cruz ALLI Aranguren <i>Administrazio Zuzenbideko irakasle titularra, NUP</i>
10:00-10:30	Bizkaiko Foru Berriko erakundeak aurreko Baskoniako Erdi Aroko foruetakoekin alderatuta.	Roldán JIMENO ARANGUREN <i>Zuzenbidearen Historiako katedraduna, NUP</i>
10:30-11:00	Gaztelako erakundearen eta lus commune-aren presentzia Foru Berriaren corpusean. Gaztelako Zuzenbidea Bizkaikoaren subsidiario gisa.	Javier GARCÍA MARTÍN <i>Zuzenbidearen Historiako irakasle titularra, EHU</i>

11:00-11:30 Pausa

Moderatzailea: Rosa Ayerbe Iribar, *Zuzenbidearen Historiako irakasle erretiratua, EHU*

11:30-13:10	Foru Erreformatua penintsulako beste lurralde batzuetan zuzenbidea eguneratzeko testuinguruan.	
11:30-11:50	Gipuzkoaren eta Arabaren aurretiko kasua.	Camilla de FREITAS MACEDO <i>Zuzenbidearen Historiako doktorea, Hannoverko Unibertsitatea</i>
11:50-12:10	Nafarroako Foru Laburtu zapuztua.	Mercedes GALÁN LORDA <i>Zuzenbidearen Historiako katedraduna, Nafarroako Unibertsitatea</i>
12:10-12:30	Alcaláko Ordenamendua, Montalvorena eta Toroko legeak Gaztelan.	Regina POLO MARTÍN <i>Zuzenbidearen Historiako katedraduna, Salamancako Unibertsitatea</i>
12:30-12:50	Zuzenbidea eguneratzea Aragoiko Koroaren erreinuetan: konpilazioak.	Antoni JORDÀ FERNÁNDEZ <i>Zuzenbidearen Historiako katedraduna, Rovira i Virgili Unibertsitatea</i>
12:50-13:10	Frantziako Erreinuan.	Jean-Baptiste BUSAALL <i>Maître de conférences, Université Paris Cité</i>

VI. BI FUNTSEZKO EREMU FORU ERREFORMATUAREN ERREGULAZIOAN: JUSTIZIA-ADMINISTRAZIOA ETA BIZKAITARREN ASKATASUNAK

Moderatzailea: Jean-Baptiste BUSAALL, *Maître de conférences, Université Paris Cité*

13:10-13:40	Justizia eta Forua: epaileak eta epaiketak Bizkaiko Jauregian.	Carlos GARRIGA ACOSTA <i>Zuzenbidearen Historiako katedraduna, EHU</i>
13:40-14:20	Bizkaitarren askatasunak.	Iñaki BAZÁN DÍAZ <i>Historiako irakasle osoa, EHU</i>

VII. BIZKAIKO MERKATARITZAREN ERREGULAZIO GARAIDEA

16:30-17:00	Bizkaiko merkataritza-konpainiak. Araudia eta kodifikazioa.	Carlos PETIT CALVO <i>Zuzenbidearen Historiako katedraduna, Huelvako Unibertsitatea</i>
-------------	---	--

VIII. BIZKAIKO FORUAK EUROPAKO ASKATASUNAREN HISTORIAREN IKUSPEGIAN

17:00-17:30	Bizkaiko Foruak Europako askatasunaren historiaren ikuspegian.	Mikel MANCISIDOR DE LA FUENTE <i>Deustuko Unibertsitateko eta Mondragon Unibertsitateko irakaslea</i>
-------------	--	--

AMAIERA

17:30-17:45

Gregorio Monreal Zia, *sinposioko zuzendaria*
Elixabete Etxanobe Landajueta, *Bizkaiko Foru Aldundiko lehendakaria*

Sinposioaren zuzendaria:

Gregorio Monreal Zia, Zuzenbidearen Historiako katedradun erretiratu, UPNA-NUP

Sinposioaren idazkaria:

Mikel Lizarraga Rada, Zuzenbidearen Historiako irakasle laguntzaile doktorea, UPNA-NUP

Batzordeko Idazkaritza:

Roldán Jimeno Aranguren, Zuzenbidearen Historiako katedraduna UPNA-NUP

Jon Arrieta Alberdi, Zuzenbidearen Historiako katedraduna, EHU

Mª Rosa Ayerbe Iribar, Zuzenbidearen Historiako irakasle erretiratu, EHU

Javier García Martín, Zuzenbidearen Historiako irakasle titularra, EHU

Itziar Alkorta Idiakez, Zuzenbide Zibileko irakasle titularra, EHU

Mikel Mancisidor de la Fuente, Irakaslea Deustuko Unibertsitatea eta Mondragon Unibertsitatea

Margarita Serna Vallejo, Zuzenbidearen Historiako katedraduna, Kantabria Unibertsitatea

Komunikazioak bidaltzea:

Komunikazio-proposamena egiteko, abstract bat bidal daiteke iuravasconiae@iuravasconiae.eus helbidera.
XXIII. sinposiorako bidalketa-data 2026ko urtarrilaren 17a da

IZEN-EMATEA Buletina

Osteguna, urtarrilak 22, 9.15 - 20.00

Ostirala, urtarrilak 23, 9.00 - 17.45

IZENA EMATEKO AZKEN EGUNA: 2025ko urtarrila 20

HARREMANETAN JARTZEKO: iuravasconiae@iuravasconiae.eus

IZEN ABIZENA

TELEFONOA

HELBIDEA

HIRIA

K.P.

e-mail

IKASLEA

IRAKASLEA

PUBLIKO OROKORRA

TOKIA

Bizkaiko Batzar Nagusien egoitza

Hurtado de Amezaga Kalea, 6, Abando

48008 Bilbo, Bizkaia

Antolatzailea: / Organiza:

Laguntzailea / Colabora:

Fundación para el Estudio del Derecho Histórico y Autonómico de Vasconia
Euskal Herriko Zuzenbide Historiko eta Autonomikoa Aztertzeo Fundazioa

BIZKAIKO FORU BARRIA
V. MENOLURBEN 1526-2026 V. CENTENARIO
FUERO NUEVO DE BIZKAIA

BATZAR NAGUSIAK
JUNTAS GENERALES
BIZKAIA